

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

200 | LET MUZEJNICTVÍ

1814 OPAVA 1817 BRNO 1818 PRAHA

NEKLIDNÉ STOLETÍ

PROGRAM

ČERVENEC - SRPEN - ZÁŘÍ 2015

<i>Výstavy Neklidné století</i>	4–8
Neklidné století	
Domov jménem slezsko	
Čas války, čas míru – Československá armáda 1918–1990	
Abeceda literatury	
Krajinou Slezska	
<i>Probíhající výstavy</i>	8–13
Balkonové rostliny	
Budujeme Slezsko	
Výstavy plastických modelů a obrazů Vladimíra Bidla	
Knižní svět Heleny Salichové	
<i>Akce</i>	12–17
Indiánské léto	
Mezinárodní noc pro netopýry	
Železný týden	
Putování po moravsko-slezském pomezí	
Dny evropského kulturního dědictví	
Pochod po linii čs. opevnění MO-S 33 Kozmice až po MO-S 19 Alej	
<i>Přednášky</i>	18–19
Vzdálené ohlasy	
Architektura českého slezska let 1780–1950 ve středoevropském kontextu v příkladech	
Dichtung und Wahrheit	
Počátky muzea v Opavě v letech 1814–1818 a jeho aktéři	
<i>Komentované prohlídky</i>	20
<i>Novinky v SZM</i>	21
Socha Karla Hladíka znovu ozdobí arboretum Nový Dvůr	
Slezské zemské muzeum se zapojilo do projektu s názvem Do muzea!	
<i>Doprovodné a edukační programy</i>	22–25
<i>Muzejní obchod</i>	26
Publikace SZM	
Dárkové předměty	
<i>Důležité informace</i>	27
<i>Mapa, informace, tiráž</i>	28

Vážení návštěvníci,

začíná období prázdnin, ale my máme před sebou spoustu práce. Připravujeme pro Vás největší výstavní projekt našeho muzea v jeho novodobé historii. Nese název Neklidné století a je poslední částí našeho pětiletého bádání o Slezsku. V čem tkví ona jedinečnost? Především v tom, že pomocí jednoho tématu propojíme hned několik našich výstavních budov a areálů a v jednom případě si dokonce vypůjčíme i prostory Domu umění. Vše vypukne v září, kdy Vám v Historické výstavní budově představíme první výstavu s názvem Neklidné století. Další vernisáž se uskuteční o dva dny později v Domě umění, a to u příležitosti zahájení výstavy Domov jménem Slezsko. Výstava Čas války, čas míru, tentokrát však s podtitulem Československá armáda v letech 1918–1990, Vám v Národním památníku II. světové války přiblíží vývoj výstroje a výzbroje československé armády v průběhu 20. století. Záříjový výstavní maraton zakončíme v Památníku Petra Bezruče, a to výstavou Abeceda literatury.

Ráda bych se na tomto místě zmínila ještě o dvou důležitých skutečnostech. Tou první je znovuoživení sochy Karla Hladíka. Toto výjimečné sochařské dílo bylo dlouhá léta uschováno před nepřízní počasí. Rozhodli jsme se sochu zrestaurovat a nyní máte možnost ji znovu vidět u vstupních prostor do Arboreta Nový Dvůr. Druhá a neméně důležitá zpráva je ta, že jsme se zapojili do projektu s názvem Do muzea!, jehož prostřednictvím Vás budeme informovat o dění ve světě muzejnictví, výstavách a akcích. A pokud se Vám v našem muzeu líbí, můžete pro nás na portálu www.do-muzea.cz hlasovat a soutěžit o věcné ceny.

Milí návštěvníci, v průběhu léta se můžete těšit i na tradiční akce, jako je Indiánské léto v Arboretu Nový Dvůr, Pochod po linii čs. opevnění v Hlučíně-Darkovičkách nebo Dny evropského kulturního dědictví. Věřím, že naše výstavy a akce pro Vás budou stále atraktivní a budete se k nám s radostí vracet.

S přáním krásného a slunečného léta

Jana Horáková
ředitelka

NEKLIDNÉ STOLETÍ

2. 9. 2015 – 31. 1. 2016

Historická výstavní budova

Vernisáž 1. 9. v 17.00 hod.

Pětiletý projekt bádání a prezentace různých pohledů na kulturní dědictví Slezska se v letošním roce uzavírá výstavou, jež bude skutečně velkoryse pojatým epilogem této série. Vydejte se s námi na cestu 20. stoletím, které díky pěti tematicky odlišným částem představíme v jeho různorodosti a pestrosti. Nezmeškejte možnost připomenout si klíčové dějinné okamžiky, zakusit dramata válečných konfliktů, vychutnat plody výtvarné a literární kultury regionu a seznámit se s proměnami každodenního života jeho obyvatel. Právě v těchto souvislostech představíme návštěvníkům Historické výstavní budovy období let 1900–1989, s nezbytnými přesahy před i za tento časový interval.

K vidění zde bude nejen řada unikátních exponátů z našich sbírek, ale i zápůjčky z partnerských institucí a v neposlední řadě pak také předměty, které nám někteří z vás věnovali na Sběrných dnech. Základní příběh dramatu bohatého a skutečně „neklidného“ století doplní nová instalace vybraných děl expozice Encyklopedie Slezska. Můžete se tak těšit na představení zcela nového uspořádání části vztahující se k BYDLENÍ. Kompletní proměny se dočká například také KERAMIKA či TEXTIL, tedy fenomény, které ve sledovaném období prošly skutečně razantní proměnou.

V základní části výstavy se seznámíte s idylou posledních dnů Rakouska-Uherska, nástupem komunismu a obdobím padesátých let spolu se srpnovou okupací v roce 1968, hospodářskou krizí a prvními lety samostatného Československa, ale také s každodenností v období normalizace a sametovou revolucí. Neopomineme žádnou důležitou událost, ať už se odehrála za časů květů a kaváren, nebo při budování státu, provedeme vás světem, kde se (ne)žebra, zvoláte společně s námi, ať žije republika, a na závěr prožijete i obyčejné dny.

DOMOV JMÉNEM SLEZSKO

4. 9. – 28. 10. 2015

Dům umění, Pekařská 12, Opava

Vernisáž 3. 9. v 17.00 hod.

Protože je téma projektu Neklidné století opravdu rozsáhlé a kapacita Historické výstavní budovy omezená, rozhodli jsme se využít také výstavních prostor Domu umění. Výstava Domov jménem Slezsko je ryze výtvarná, zaměřená geograficky na region Slezska a severní Moravy. Pro tuto oblast bylo právě 20. století obdobím nejméně výraznějšího rozkvětu uměleckého života, vznikala řada sdružení a spolků, zakládaly se galerie a domy umění. Záběr tvorby umělců v průběhu „neklidného století“ byl velice široký, z toho důvodu jsme se rozhodli návštěvníkům představit jen jednu jeho část – výtvarné ztvárnění krajiny domova, krajiny citově velmi blízké předním osobnostem slezské výtvarné scény.

Výstava, která je nejdílnou součástí projektu Neklidné století, se nezaměřuje na tvorbu konkrétních výtvarníků, ale spíše na různé typy krajiny, které nejvíce lákaly umělce a které pro ně byly největší inspirací. Není překvapením, že se v prostředí Ostravska jednalo především o krajinu průmyslovou, umělci usazení v Jeseníkách a Beskydech si zamilovali krásu slezských hor. Ve 20. století docházelo k velmi razantním proměnám krajiny, řada typů budov téměř zcela vymizela (větrné mlýny), tvář krajiny razantně proměnily i události druhé světové války a následné budovatelské úsilí spjaté mimo jiné s výstavbou panelových sídlišť. Všechny tyto podněty inspirovaly tvorbu slezských výtvarníků a promítly se do námětů jejich děl.

Na výstavě bude představena řada předních výtvarníků – Valentin Držkovic, Helena Salichová, Ferdiš Duša, Jan Sládek, Fritz Krusperky, Jan Hinčica, Zdeněk Máče! a dlouhá řada dalších. Opomenuta nezůstane ani oblast výtvarné fotografie, kde se návštěvníci podívají společně s Rudolfem Jandou, Viktorem Kolářem či Janem Byrtusem skrze hledáček fotoaparátu na různá zákoutí slezské krajiny.

ČAS VÁLKY, ČAS MÍRU ČESKOSLOVENSKÁ ARMÁDA 1918-1990

11. 9. – 30. 11. 2015

📍 **Národní památník II. světové války**

Vernisáž 10. 9. v 16.00 hod.

Čas války, čas míru tentokrát s podtitulem Československá armáda 1918–1990. Také výstava v Národním památníku II. světové války bude součástí zářijového výstavního maratonu, kterým zakončíme pětiletý výzkum o Slezsku. Přiblížíme vám vývoj výstroje a výzbroje československé armády. Nedílnou součástí výstavy budou také osudy významných regionálních postav vojenské historie.

I nadále však budete mít možnost se v průběhu prázdnin podrobněji seznámit se situací ve Slezsku a na Ostravsku v letech nacistické okupace. Výstava Čas války, čas míru – Slezsko a Ostravsko 1938–1945 vám představí složitou národnostní a územní problematiku okupovaného území a každodenní život obyvatelstva. Prezentována je rovněž činnost odbojových skupin v našem regionu, včetně dosud neznámých ilegálních organizací.

ABECEDA LITERATURY

16. 9. 2015 – 29. 2. 2016

📍 **Památník Petra Bezruče**

Vernisáž 15. 9. v 17.00 hod.

Kdo z nás by neznal Petra Bezruče nebo Joy Adamsonovou... Slezský region však světu literatury přispěl mnohými dalšími osobnostmi, které svým citlivým vnímáním okolí a svými tvůrčími schopnostmi dokázaly uchovat příštím generacím literární obraz jejich rodného kraje. Časový záběr dvou staletí připomínají tři jména ze třiceti, která literární tvorbu regionu na výstavě reprezentují: na jedné straně je to Faustin Ens coby reprezentant rakouského biedermeieru, na straně druhé nejmladší z představených literátů Jan Kunze a Ondřej Hložek, kteří spoluurčují dnešní podobu Opavy jako kulturního centra regionu.

Literatura v českém Slezsku a na Ostravsku, to není kontinuální proud tendencí a pevných vztahů; zůstává jen tříst osamocených jmen, významnějších i zcela zapomenutých děl, individuálních příběhů lidí, kteří více než spisovatelé byli úředníky, učitelé, novináři. Ti všichni však měli společný cíl – reagovat na zkušenost své domoviny. Platí to nejen o Heleně Salichové nebo Vladimíru Vaškovi, ale i o Edovi Jitzovském, který před druhou světovou válkou napsal studentský román o Opavě (ten bude vystaven spolu s nedávným překladem do esperanta). Jejich prezentace odvozená z abecedy, kdy každé písmeno připadá na jednu osobnost literárního života, je unikátním pokusem, jak literární kulturu a památky na ni představit dnešnímu, zejména mladšímu publiku.

KRAJINOU SLEZSKA

2. 4. 2015 – 1. 3. 2016

Arboretum Nový Dvůr

Je známo, že 20. století bylo neklidné po všech stránkách. Jak konkrétně se však projevíly změny v krajině, se mohou návštěvníci Slezského zemského muzea dozvědět v Arboretu Nový Dvůr nejen prostřednictvím dobových a současných fotografií, ale i na ukázkách vybraných biotopů.

Z pohledu geomorfologie bylo pro modelaci krajiny dnešního Slezska naprosto zásadní čtvrtohorní zalednění. V dobách nedávných se však na dnešní podobě slezské krajiny podepsal postupný rozvoj sídel a komunikací a změny spojené se zemědělstvím, lesním hospodářstvím či těžbou. Velice rychlé a intenzivní zásahy do krajiny se udály zejména v průběhu 19. a 20. století, a to zejména v důsledku nástupu a rozvoje průmyslu.

Výstava nabízí ke zhlédnutí rovněž ukázky hmyzu, rostlin či minerálů z depozitářů Slezského zemského muzea. Říše zvířat je pak zastoupena vypreparovanými živočichy z rukou legendárního preparátora Viléma Borůvky.

BALKONOVÉ ROSTLINY

15. 6. – 31. 8. 2015

Arboretum Nový Dvůr

Možná ani netušíte, jak jednoduše můžete zkrášlit své balkony nebo okenní parapety. Nechejte se inspirovat a přijměte naše pozvání do Arboretu Nový Dvůr, kde jsme pro vás připravili již čtvrtý ročník výstavy balkonových rostlin. Představíme vám více než stovku různých odrůd v mnoha kombinacích a způsobech použití. Věříme, že si z výstavy odnesete nejen pocit příjemně stráveného dne, ale i spoustu inspirujících nápadů!

BUDUJEME SLEZSKO

2. 4. – 30. 11. 2015

 Národní památník II. světové války

Ostravská operace měla pro Slezsko nedozírné následky. Zpustošené a vypálené vesnice, vyčerpání obyvatel, nedostatek základních potravin... Válkou zničené území potřebovalo urychleně pomoc. A ta přišla v podobě akce s názvem Budujeme Slezsko.

Vláda uvolnila peníze na obnovu hospodářství, ale na obnovu soukromého majetku se peněz nedostávalo. Ty však nabídla velkorysá akce Budujeme Slezsko, která byla vyhlášena 23. září 1945 na Ostré hůrce u Opavy. Jejím iniciátory se stali Helena Salichová a Jindřich Šajnar. Organizovali mimořádné sbírky, kulturní programy či výstavy uměleckých děl s následnou aukcí. Výtěžek byl věnován válkou zničeným obcím. Ještě výraznější pomoc nacházely obce u svých patronů či kmotrů, kteří zaslali finanční i hmotnou pomoc. Do akce se zapojilo celkem 72 slezských obcí a měst a jejich kmotrů.

Minivýstava Budujeme Slezsko tak připomíná solidaritu na pomoc zničenému Slezsku, která se projevila po válce a díky níž se území začalo pomalu vzpamatovávat z ničivých důsledků válečného běsnění.

VÝSTAVA PLASTIKOVÝCH MODELŮ A OBRAZŮ VLADIMÍRA BIDLA

2. 4. – 30. 11. 2015

 Národní památník II. světové války

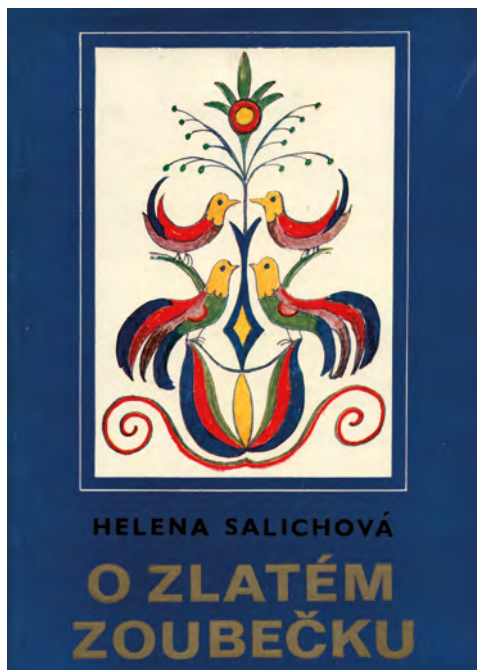
Konec války očima místního občana. Tak bychom mohli ve stručnosti pojmenovat cyklus výtvarných děl zachycujících osvobozovací boje na severní Moravě a ve Slezsku v roce 1945. Autorem kreseb, které jsou součástí sbírek Slezského zemského muzea, je Vladimír Bidlo. Všechna díla jsou namalována temperou, použitou metodou je kvaš.

Vystavené plastické modely byly v 80. letech odkoupeny od modelářů z Opavy a vy nyní máte možnost si je prohlédnout v Národním památníku II. světové války.

KNIŽNÍ SVĚT HELENY SALICHOVÉ

17. 3. – 31. 7. 2015

 Památník Petra Bezruče

Pohádkové knížky O hodném děvčátku a kravičce Babulce a jiné slezské pohádky, Dětský svět, Dům z pohádky či Slezské bajky, to je jen stručný výběr publikací, které spojuje jedno jméno – Helena Salichová. Právě v letošním roce si v prostorách Památníku Petra Bezruče připomínáme 120. výročí narození této naší přední výtvarnice, spisovatelky a etnografky.

Helena Salichová však nebyla pouze autorkou knih pro děti. Kromě výše zmíněných děl publikovala také knihu Stařenčina loktuše, v níž zdokumentovala podobu slezského lidového kroje a jeho součástí. Neméně významnou je i kniha Ze starých časů, za kterou Salichová dokonce obdržela Zemskou cenu.

Výstava nabízí ke zhlédnutí nejen originální vydání všech knížek Heleny Salichové, ale i rukopisy, autorčiny poznámky či doprovodné kresby. Vystaveny jsou také olejomalby z pozůstalosti Heleny Salichové, kterou Slezské zemské muzeum zakoupilo v roce 2010.

Knižní svět Heleny Salichové bude k vidění již pouze měsíc, a to do konce července!

INDIÁNSKÉ LÉTO

22. 8. – 23. 8. 2015

 Arboretum Nový Dvůr

Od 10.00 do 18.00 hod.

Do konce prázdnin zbývá ještě několik málo dní, a pokud váháte, jak je využít, zavítejte do Arboreta Nový Dvůr na akci Indiánské léto. Atmosféra Divokého západu bude prostupovat všemi kouty botanického parku. Pokud vás zajímá, jak indiáni žili, v čem bydleli a jaké používali zbraně a nástroje, máme pro vás připravenou ukázkou v tradičně vybaveném teepee.

V programu nebude chybět ukáзка divokého westernového ježdění, střelba z perkusních zbraní, škola country tance nebo vystoupení bubeníků. Novinkou bude ukáзка přepadení osady indiány. Součástí bohatého programu bude také výroba drobných předmětů, soutěže či občerstvení.

Neváhejte a přijďte strávit den plný zábavy pro děti i dospělé! Děti, které přijdou v indiánském oblečení, budou mít vstup zdarma!

MEZINÁRODNÍ NOC PRO NETOPÝRY

26. 8. 2015

 Historická výstavní budova

Od 18.00 hod.

Poznejte společně s námi jedny z nejstarších obyvatel naší planety. Netopýři jsou mezi námi od pradávna, ale kolik toho o nich skutečně víme? Kolik existuje druhů netopýřů, čím se živí, kde žijí a mohou nám být prospěšní? Odpovědi na tyto a mnoho dalších otázek se dozvíte na akci s názvem Mezinárodní noc pro netopýry, jejíž 20. ročník se uskuteční v Historické výstavní budově.

Zájemce seznámíme například s výzkumem, ochranou nebo dosavadními poznatky o životě netopýřů. Prostřednictvím audio- a videoukázek vám přiblížíme osud těchto savců, chybět však nebude ani prezentace preparátů z našich sbírek. Pro skutečné nadšence máme připravenou ukázkou techniky využívanou při výzkumu netopýřů, děti se pak mohou těšit na malování netopýřů nebo jejich skládání z papíru.

Více se o Mezinárodní noci pro netopýry můžete dozvědět na adrese <http://www.ceson.org/nnoc.php>

ŽELEZNÝ TÝDEN

4. 9. 2015

 Historická výstavní budova

Máte doma starý a nepotřebný spotřebič? Přineste ho v pátek 4. září 2015 před Historickou výstavní budovu a získáte drobnou odměnu. Slezské zemské muzeum se letos připojilo k akci Železný týden s podtitulem Recyklujte všemi deseti. V dopoledních hodinách se dítka školou povinná mohou zúčastnit edukačního programu. Odpoledne bude připravena řada soutěží pro děti i dospělé.

PUTOVÁNÍ PO MORAVSKO-SLEZSKÉM POMEZÍ

5. 9. 2015

Vydejte se s námi za krásami naší země. Jubilejní 40. ročník Rýmařovské padesátky se letos uskuteční ve spolupráci se Slezským zemským muzeem. Organizátoři pro vás připravili náročné i méně náročné trasy, které lze zdotat pěšky nebo na kole. Chodci se mohou vydat na cestu v délce 5, 15, 20, 35 a 50 km. Cyklisté mohou zdolávat trasu dlouhou 15, 35 nebo 60 km.

Start: 5. 9. 2015 v 6.00 hod., Rýmařov – SVČ

Cíl: 5. 9. 2015 v 18.00 hod., Rýmařov – SVČ

Více informací naleznete na webových stránkách Klubu českých turistů – www.kct.cz.

DNY EVROPSKÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

12. 9. 2015

 Historická výstavní budova

Významná kulturně poznávací společenská akce se i v letošním roce uskuteční v Historické výstavní budově. Řeč je o Dnech evropského kulturního dědictví – mezinárodním projektu, jehož hlavním cílem je posílit historické povědomí o národním kulturním dědictví jednotlivých zemí. Slezské zemské muzeum u této příležitosti uspořádá netradiční komentované prohlídky Historické výstavní budovy. Kromě základních informací o této neorenesanční budově se zájemci dozvědí i zajímavé střípky z její minulosti.

Začátky komentovaných prohlídek jsou vždy v 9.00, 11.00, 13.00, 15.00 a 17.00 hodin. Vstupné je zdarma, přesto prosíme všechny zájemce, aby si z kapacitních důvodů zajistili na pokladně Historické výstavní budovy „vstupenku“ na vybraný čas komentované prohlídky. Počet účastníků jedné prohlídky je 25 osob.

V rámci této akce se v 18 hodin uskuteční přednáška Petra Kozáka s názvem **Heretikové s mečem v ruce: Rytíři ze Žerotína (nejen) ve službách kalicha**. Husitské století nebylo jen věkem náboženských a sociálních vizionářů. „Doba vymknutá z kloubů“ nabízel rovněž šance dobrodruhům všeho druhu. Byla to zlatá éra profesionálních válečníků. Mnohý z rytířů i urozených pánů, který osvědčil potřebnou dávku bezohlednosti, dokázal pozvednout svůj rod k nebývalé zámožnosti, slávě a politické moci. Války 15. století stály rovněž u počátků věhlasu pánů ze Žerotína, jednoho z nej přednějších šlechtických rodů předbělohorské Moravy.

POCHOD PO LINII ČS. OPEVNĚNÍ MO-S 33 KOZMICE AŽ MO-S 19 ALEJ

26. 9. 2015

 Areál čs. opevnění Hlučín-Darkovičky

Ve 13.45 hod.

Poznejte zblízka pevnosti, které byly ještě v nedávných dobách připraveny chránit naši vlast. Slezské zemské muzeum pořádá již tradiční Pochod po linii čs. opevnění, který se tentokrát uskuteční v sobotu 26. září 2015. Také letos bude sraz účastníků na parkovišti u restaurace v Kozmicích u Hlučína, a to přesně ve 13.45 hod. Délka trasy pochodu bude cca 8,5 km, doprovod a odborný výklad zajištěn. V pevnosti MO-S 19 Alej bude vystavena zástava hraničářského pluku 4 Hlučín.

Pochod se uskuteční za každého počasí.

Zájemci se na místo dostanou:

z Opavy vlakem: odjezd z vlakového nádraží Opava východ ve 12.42 hod.

z Hlučína vlakem: odjezd z vlakového nádraží Hlučín ve 13.30 hod.

VZDÁLENÉ OHLASY

ARCHITEKTURA ČESKÉHO SLEZSKA
LET 1780–1950 VE STŘEDOEVROPSKÉM
KONTEXTU V PŘÍKLADECH

9. 9. 2015

 Historická výstavní budova

V 17.00 hod.

Jak se vyvíjela architektura v 18.–20. století na území českého Slezska? Jak důležitou roli hrála inspirace zahraničními architekty? A co se nám z dob dávno minulých dochovalo do současnosti? Přednáška připomene výběr ze staveb regionu českého Slezska – známějších i opomíjených, zaniklých i těch, které se dochovaly do dnešní doby.

Moderní architektura českého Slezska se rozvíjela na principu vzdálených ohlasů vlivných příkladů z evropských uměleckých center. Dvoudílná publikace Pavla Šopáka je první ucelenou monografií o moderní architektuře slezského regionu. Vyznačuje se tematickým řazením, které nahrazuje běžnější členění kapitol podle časové posloupnosti. Čtenář tak má možnost sledovat konkrétní podobu architektury na příkladech starších i novějších.

DICHUNG UND WAHRHEIT

POČÁTKY MUZEA V OPAVĚ V LETECH
1814–1818 A JEHO AKTÉŘI

16. 9. 2015

 Historická výstavní budova

V 17.00 hod.

V roce 1815 byly položeny základy Gymnazijního muzea v Opavě. Kdo byli aktéři zakladatelského procesu, kteří stáli u zrodu této dnes již legendární instituce? Jaké měli představy a vize? A víme o této době skutečně vše?

Na tyto otázky se pokouší odpovědět večer věnovaný nejstaršímu z opavských muzeí, které zaniklo v roce 1938. Součástí akce bude „světová premiéra“ básně Franze Mückusche von Buchberg, přednesená v německém originále a českém překladu, pořízeném pro tuto příležitost. Připravili Pavel Šopák (SZM) a Zdeněk Kravar (Zemský archiv Opava).

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY

 Národní památník II. světové války

Vždy poslední víkend v měsíci se uskuteční komentované prohlídky pro veřejnost.

V sobotu 25. 7.; 29. 8. a 26. 9. 2015 v 15.00 hodin bude připravena prohlídka výstavy Čas války, čas míru.

V neděli 26. 7.; 30. 8. a 27. 9. 2015 v 15.00 hodin bude připravena prohlídka expozice památníku Doba zmaru a naděje.

Minimální počet účastníků je 5 osob.

SOCHA KARLA HLADÍKA ZNOVU OZDOBÍ ARBORETUM NOVÝ DVŮR

V rámci Slezské muzejní noci byla v Arboretu Nový Dvůr slavnostně odhalena socha Karla Hladíka, která patří k vrcholným dílům jeho tvorby šedesátých let. Dlouhou dobu byla součástí Arboreta Nový Dvůr, kde zkrášlovala vstupní prostory do areálu. Vlivem špatných povětrnostních podmínek (zejména v zimě) ale došlo k jejímu narušení. Proto se pracovníci muzea rozhodli ji uschovat. K navrácení tohoto uměleckého díla zpět na původní místo však již nikdy nedošlo. Teprve nyní se podařilo sochu zrestaurovat a návštěvníci ji mohou znovu obdivovat v celé její kráse. Novodvorské arboretum totiž není jen výjimečnou sbírkou dřevin, situovanou v někdejší zámeckém parku, v podmanivé krajině, kde se Stěbořickou pahorkatinou ohlašují Jeseníky, ale je i kapitolou z dějin výtvarné kultury českého Slezska a Ostravska.

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM SE ZAPOJILO DO PROJEKTU S NÁZVEM DO MUZEA!

Národní muzeum ve spolupráci s Asociací muzeí a galerií České republiky vytvořilo nový portál Do muzea!, určený zájemcům o svět muzeí a galerií. Na portálu najdete i všechny expoziční budovy a areály Slezského zemského muzea, které můžete ohodnotit a zapojit se tak do soutěže o věcné ceny. Všichni návštěvníci portálu mohou po jednoduché registraci posoudit kvalitu muzejní instituce ve čtyřech různých kategoriích – Expozice a výstavy, Lidé v muzeu, Služby návštěvníkům a Doprovodné programy. Návštěvnický nejúspěšnější instituce získá titul Muzeum roku.

Více informací na www.do-muzea.cz.

Doprovodné edukační programy v Historické výstavní budově

Doprovodné programy k části Příroda Slezska

DO POHÁDKY SE ZVÍŘÁTKY

Program, který je určen pro děti z mateřských škol a žáky 1. a 2. ročníků základních škol. Průvodci programu budou známé zvířecí postavičky z pohádek, které děti uvedou do říše savců.

Časová náročnost: 45 minut

VZÁCNÍ SAVCI SLEZSKA

Cílem tohoto programu je seznámit návštěvníky zábavnou a interaktivní formou se životem vzácných druhů savců žijících ve Slezsku.

Program je určen pro dvě věkové kategorie:

- pro žáky 3.–7. ročníků základních škol;
- pro žáky 8. a 9. ročníků základních škol a studenty středních škol.

Časová náročnost: 60 minut

Prosíme zájemce o včasnou rezervaci termínu vybraného programu u muzejní pedagožky Mgr. Ireny Hodanové, tel.: 778 488 260, e-mail: hodanova@szm.cz, www.szm.cz.

Doprovodné programy k části Encyklopedie Slezska

CO JE TO ŘEMESLO ANEB ŘEMESLA A CECHY VE SLEZSKU

Program, v jehož průběhu bude lektor odpovídat na otázky:

Co je to řemeslo?

Co jsou to cechy a kdy vznikaly?

Jaká řemesla se objevovala v Opavě?

Program je určen pro žáky 4. až 9. ročníků základních škol, studenty středních škol a skupiny zájemců z řad ostatních návštěvníků.

Časová náročnost: 60 minut

VIDÍM PŘED SEBOU MĚSTO VELIKÉ... ANEB VZNIK MĚST VE SLEZSKU

Program, jehož obsahem jsou tato témata: Jaké druhy měst vznikaly? Která města jsou nejstarší? Co město tvořilo? Jaká byla městská práva?

Program je určen pro dvě věkové kategorie:

- pro žáky 4.–7. ročníků základních škol;
- pro žáky 8. a 9. ročníků základních škol, studenty středních škol a skupiny zájemců z řad široké veřejnosti.

Časová náročnost: 60 minut

ARCHEOLOGIE PRO NEJMENŠÍ ANEB ŠTĚTEČKEM A MOTYČKOU PROKOPEM SE ULIČKOU

V programu se účastníci seznámí s pojmem archeologie a s prací archeologa. V rámci tohoto interaktivního programu si mohou zájemci vyzkoušet tuto práci na vlastní kůži hledáním předmětů v písku či skládáním keramických střepů.

Program je určen pro děti z MŠ a žáky 1. a 2. ročníků ZŠ.

Nově se programu mohou zúčastnit skupiny návštěvníků z řad široké veřejnosti.

Časová náročnost: 45–60 minut

ZNÁTE JE ANEB ZNÁMÉ I NEZNÁMÉ OSOBNOSTI SLEZSKA

Program, který účastníky seznámí s vybranými významnými osobnostmi Slezska. Konkrétně s P. Bezručem, A. Zdrzilou, J. Obethem, J. M. Olbrichem, F. Kachlerem či J. Lundwallem.

Program je určen pro žáky vyšších ročníků základních škol, studenty středních škol a skupiny zájemců z řad široké veřejnosti.

Časová náročnost: 60 minut

UMĚNÍ MALÍŘSKÉ A SOCHAŘSKÉ

Program návštěvníky seznámí s obrazovým a sochařským uměním z území Slezska a s vybranými umělci. Součástí edukačního programu bude také popis uměleckých technik a vysvětlení pojmů, jako je alegorie, reprodukce atd.

Program je určen pro žáky 2. stupně ZŠ, SŠ a skupiny z řad širší veřejnosti.

Časová náročnost: 60 minut

Prosíme zájemce o včasnou rezervaci termínu vybraného programu u muzejní pedagožky Mgr. Lucie Malaníkové, tel.: 778 488 261, 553 714 809; e-mail: malanikova@szm.cz, pokladnahvb@szm.cz, www.szm.cz.

Edukační programy v Národním památníku II. světové války

ZVÍŘATA VE VÁLKÁCH

Zvířata provázela člověka nejen v době míru, ale i ve válečných vřavách. Některá sloužila jako maskoti, jiná se zapojila do ostrých bojů. Koně, psi, sloni, holubi, krysy nebo delfíni, ti všichni nasazovali a často i pokládali své životy po boku lidí. Mnohá zvířata byla za svou hrdinnou službu také vyznamenána Dickinovou medailí.

Interaktivní formou se na konkrétních příkladech účastníci seznámí s úlohou nýmých tváří ve válkách.

Program je určen pro žáky 1.–9. ročníků ZŠ, studenty SŠ a skupiny zájemců z řad široké veřejnosti. Pro každou věkovou kategorii bude speciálně upraven tak, aby korespondoval s úrovní znalostí návštěvníků.

Časová náročnost: 30–45 minut (dle věku účastníků)

DOMÁCÍ ODBOJ ZA II. SVĚTOVÉ VÁLKY

Nová krátkodobá výstava ve správní budově Národního památníku II. světové války je zčásti věnována také ostravsko-opavské operaci, v jejímž rámci je zmíněna také odbojová činnost ve Slezsku. Odbojové hnutí se formovalo ve Slezsku již po podpisu mnichovské dohody a po okupaci Československa v roce 1939 se rozšířilo na území celého Protektorátu Čechy a Morava. Program seznámí účastníky s formami odboje u nás a zaměří se rovněž na region severní Moravy a Slezska, kde působilo několik odbojových skupin (Obrana národa, Petiční výbor Věrní zůstaneme).

Program obohatí krátké videonahrávky pamětníků, které natáčí pro památník společnost Post Bellum. Součástí programu je rovněž vyplňování pracovního listu.

Program určen pro žáky 8. a 9. ročníků ZŠ, studenty SŠ a skupiny zájemců z řad ostatních návštěvníků.

Časová náročnost: 60 minut

OTROCKÁ PRÁCE ZA II. SVĚTOVÉ VÁLKY A DNES

V období 2. světové války bylo do nacistického Německa a na okupovaná území převezeno několik milionů mužů, žen a dětí z celé Evropy, kteří tam vykonávali jako civilní dělníci, váleční zajatci či vězni koncentračních táborů otrockou práci. Podmínky těchto lidí byly velmi těžké. Bydleli v táborech se špatnými hygienickými podmínkami a nedostatečnou stravou, pracovali až 72 hodin týdně a za porušení pracovní morálky byli tvrdě trestáni.

Téma programu přesáhne až do současnosti, přičemž nastíní současnou situaci otrocké práce ve světě. Doplní ho videonahrávky rozhovorů s pamětníky, dokumenty a fotografie k danému okruhu. Získané informace ověří pracovní list, který je součástí programu.

Program určen pro žáky 9. ročníků ZŠ, studenty SŠ a skupiny zájemců z řad ostatních návštěvníků.

Časová náročnost: 60 minut

1. SVĚTOVÁ VÁLKA A ČESKÉ ZEMĚ

1. světová válka bývá někdy nazývána Velkou válkou. Příčiny vypuknutí války, její zásadní okamžiky a vliv válečných událostí na obyvatelstvo v českých zemích objasní tento doprovodný program. Neopomene osudy vojáků z českých zemí v rakousko-uherské armádě a v legiích. Účastníci programu si prohlédnou nejen dokumenty

vztahující se k 1. světové válce, ale také své vědomosti zúročí v pracovním listě.

Program je určen pro dvě věkové kategorie:

- pro žáky 5.–8. ročníků ZŠ;
- pro žáky 9. ročníků ZŠ, studenty SŠ a skupiny zájemců z řad ostatních návštěvníků.

Časová náročnost: 60 minut

NĚKTERÉ STRÁNKY ŽIVOTA V PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA

Program vysvětlí účastníkům, co to byl Protektorát Čechy a Morava, kdy vznikl a jak dlouho zde existoval. Zahrnuje také německou okupační správu, likvidaci českých institucí, listopadové události roku 1939, protektorátní úřady, přidělový systém či totální nasazení. Pro lepší objasnění těchto pojmů budou použity dokumenty a fotografie ze sbírek Slezského zemského muzea a výpovědi pamětníků k listopadovým událostem a k totálnímu nasazení.

Program je určen pro žáky 8. a 9. ročníků ZŠ, studenty SŠ a skupiny zájemců z řad ostatních návštěvníků.

Časová náročnost: 45 minut

HOLOCAUST A TRANSPORTY ŽIDOVSKÉHO OBYVATELSTVA

Hlavním úkolem programu je seznámit účastníky s termíny antisemitismus, šoa, sionismus a holocaust. Dále objasní okolnosti, které vedly k masovým transportům evropských Židů do ghet a koncentračních táborů. K přiblížení problematiky jsou využity dobové materiály a vzpomínky pamětníků; k upevnění znalostí pak slouží pracovní list. Program přesahuje až do současnosti, kdy nastíní dnešní perzekuce Židů ve světě.

Program je určen pro žáky 8. a 9. ročníků ZŠ, studenty SŠ a skupiny zájemců z řad ostatních návštěvníků.

Časová náročnost: 60 minut

Prosíme o včasnou rezervaci termínu vybraného programu u vedoucí NPDSV a muzejní pedagožky Mgr. Kamily Polákové, tel.: 732 974 070, e-mail: polakova@szm.cz, www.szm.cz.

SOUTĚŽ PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

Co je to válka a proč se musíme všichni snažit, aby už nikdy nebyla? Jak válka působí na lidi, na zvířata, na krajinu? Kdo válku vyvolává?

Nakresli obrázek nebo napiš krátkou povídku, přines nám ji při návštěvě Národního památníku II. světové války a získej odměnu.

V muzejním obchodě v Historické výstavní budově si můžete zakoupit upomínkové předměty na osvětvení muzea nebo netradiční dárky. Nejenom dětské návštěvníky aniž nejrůznější drobnosti jako hrnečky, tužky, propisky, pohledy, placky, přívěsky, záložky s motivy exponátů muzea. Je zde možno koupit také knihy a další publikace související s muzeem a jeho sbírkami. Jako dárek pro vás a vaše blízké může být také celoroční vstupné do všech návštěvních prostor Slezského zemského muzea. Srdečně vás zveme.

PUBLIKACE SZM

Země a její muzeum

Jiří Šil a kolektiv
Rok vydání: 2014,
Cena: 560 Kč +

Země a její pán

Ilona Matejko-Peterka a kolektiv
Rok vydání: 2014,
Cena: 560 Kč +

Museum Silesiae Opava hudební

Slezské zemské muzeum, 2014
Rok vydání: 2014
Cena: 580 Kč +

Karel Boženek, Petr Hanousek,
Rok vydání: 2014,
Cena 160 Kč +

Příroda Slezska

Jindřich Roháček a kolektiv
Rok vydání: 2013
Cena: 669 Kč +

Paměť Slezska (Památky a pamětové instituce českého Slezska v 16. až 19. století)

Pavel Šopák a kol.
Rok vydání: 2011
Cena: 690 Kč +

Město – zámek – krajina

Pavel Šopák a kolektiv
Rok vydání: 2012
Cena: 590 Kč +

Znamení vertikál

Pavel Šopák a kolektiv
Rok vydání: 2013
Cena: 580 Kč +

DÁRKOVÉ PŘEDMĚTY

Pohlednice: Sbírkové předměty z výstavy Země a její pán

Pohlednice: Stará radnice města Opavy

Více informací na <http://www.szm.cz/muzejni-obchod>

Historická výstavní budova

adresa: Komenského 10, Opava
tel.: 553 714 809, e-mail: pokladnahvb@szm.cz
otevírací doba: po–ne 9.00–19.00 hod.
vstupné: 50/25 Kč, rodinné 110 Kč

Arboretum Nový Dvůr

adresa: Stěbořice – Nový Dvůr
tel.: 553 661 031
e-mail: arboretum@szm.cz
otevírací doba: duben–září 8.00–18.00 hod.
vstupné: 40/20 Kč, rodinné 90 Kč

Národní památník II. světové války

adresa: Hrabyně 192
tel.: 553 775 091, e-mail: pamatnik-valky@szm.cz
otevírací doba: duben–říjen: denně 9.00–17.00 hod.
vstupné: 60/30 Kč, rodinné 130 Kč

Památník Petra Bezruče

adresa: Ostrožná 35, Opava
tel.: 553 625 024, e-mail: pamatnik-bezruce@szm.cz
otevírací doba: po–pá 8.00–12.00 hod., 13.00–16.00 hod.
vstupné: 20/10 Kč, rodinné 45 Kč

Areál čs. opevnění Hlučín-Darkovičky

adresa: Darkovičky, Hlučín
tel.: 595 051 110, e-mail: opevneni@szm.cz
otevírací doba: červenec–srpen: út–pá 9.00–17.00 hod.;
so, ne svátky 11.00–17.00 hod.
září: čt–pá 9.00–15.30 hod.;
so, ne svátky 11.00–17.00 hod.
poslední vstup: 30 min. před uzavřením
vstupné: 40/20 Kč, rodinné 90 Kč

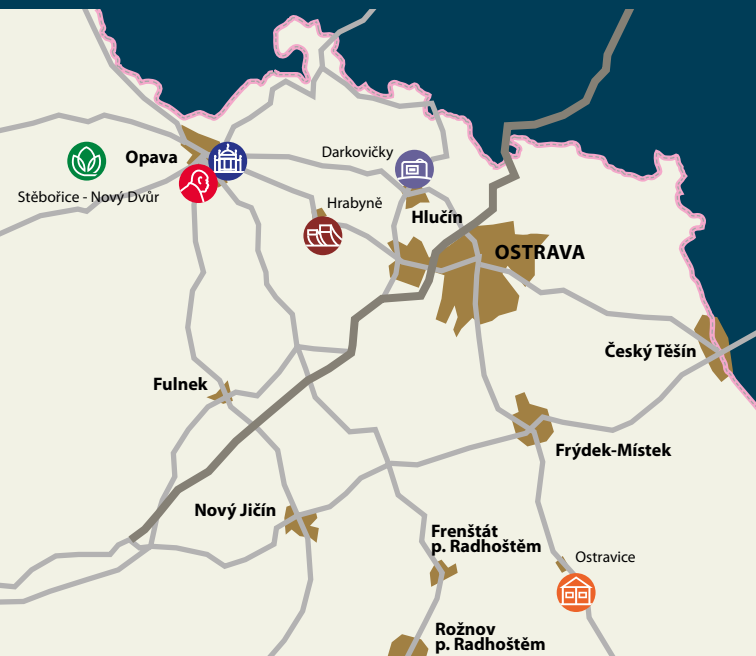
Srub Petra Bezruče

adresa: Ostravice 41
tel.: 732 974 060, e-mail: spb@szm.cz
otevírací doba: květen–říjen 9.00–11.00 hod., 14.00–16.00 hod.
vstupné: 20/10 Kč, rodinné 45 Kč

Celoroční vstupné do všech areálů SZM 290 Kč

Knihovna Slezského zemského muzea

adresa: Tyršova 1, Opava
tel.: 553 622 060, e-mail: knihovna@szm.cz
otevírací doba: červenec–srpen: každý sudý čtvrtek 8.00–15.30 hod.
září: středa 12.00–15.30 hod.; čtvrtek 8.00–15.30 hod.

Vydává:

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

Nádražní okruh 31, 746 01 Opava

tel./fax: 553 622 999

e-mail: szm@szm.cz

www.szm.cz

Náklad: 2 000 ks

Redakce: Romana Cieslarová

Fotografie: Fotoarchiv SZM, Klub českých turistů

Grafické zpracování: Martin Feikus

Tisk: Tiskárna Kleinwachter

Změna programu vyhrazena

Uzávěrka 11. 6. 2015

